

Helikobakteeri-infektion (*Helicobacter pylori*) diagnostiikka ilman gastroskopiaa

Asia Arviolta noin puolet maailman väestöstä on infektoituneita *H. pylorilla*. Länsimaissa infektion esiintyvyys on vähentynyt ja Suomessa infektio on harvinainen nuorilla (< 10% alle 20-vuotiailla) mutta vanhuksista edelleen reilusti yli puolet on infektoituneita. Helikobakteeri aiheuttaa kroonisen gastriitin, joka osalle aiheuttaa pohjukaissuoli- tai mahahaavan. Pitkäkestoinen gastriitti johtaa mahalaukun limakalvon atrofiaan. Helikobakteeri altistaa myös mahasyövälle ja mahalaukun lymfomalle. Lisäksi helikobakteeri-infektio lisää merkittävästi tulehduskipulääkkeisiin liittyvää mahahaavan riskiä.

Mikäli potilaan ylävatsavaivojen selvittelyssä ei tarvita gastroskopiaa (alle 45-vuotiaat, joilla ei ole hälyttäviä oireita, kuten nielemisvaivoja, ruoan takertumisen tunnetta, verioksentelua tai vatsakipuihin liittyvää anemiaa), voidaan helikobakteeri-infektion selvittelyssä käyttää ei-invasiivisia menetelmiä. Jos potilaalle suunnitellaan pitkäaikaista tulehduskipulääkitystä, on syytä poissulkea helikobakteeri-infektion mahdollisuus. On huomattavaa, että alle 45-vuotiaiden ryhmässä helikobakteeri-infektion esiintyvyys Suomessa on jo niin matala, että kahden eri diagnostisen menetelmän käyttö on suositeltavaa turhien hoitojen minimoimiseksi.

Alla olevassa taulukossa on esitetty HUSLABin valikoimasta löytyvät helikobakteeri-infektion ei-invasiiviseen diagnostiikkaan tarkoitetut menetelmät, eri testien käyttöaiheet ja tulosten luotettavuus.

Testi	Huomioitavaa	Herkkyyys %	Tarkkuus %
20317 Pt-Hepy-R ureahengitystesti ja näytteenotto Hinta 46,80 € Osatutkimukset: 8095 Pt-Puhkoe Näytteenotto Hinta 38,00 € 20318 Pt-Helico näytteen analysointi Hinta 8,80 €	Soveltuu helikobakteeri-infektion seulontaan ja häätöhoidon onnistumisen arviointiin. Mikrobilääkkeiden ja protonipumppuinhibiittoreiden (PPI) edeltävä käyttö, vuotava peptinen haava, atrofinen gastriitti ja MALT-lymfoma lisäävät merkittävästi vääriä negatiivisia tuloksia.	95 - 100	95 - 100
3952 F –HepyAg monoklonaalinen ulostetesti (HpSA) Hinta 43,00 €	Soveltuu helikobakteeri-infektion seulontaan ja häätöhoidon onnistumisen arviointiin. Mikrobilääkkeiden ja protonipumppuinhibiittoreiden (PPI) edeltävä käyttö, vuotava peptinen haava, atrofinen gastriitti ja MALT-lymfoma lisäävät merkittävästi vääriä negatiivisia tuloksia.	97	96 - 98

3950 S –HepyAb
(vasta-aineet,
kvantitatiivinen)
Hinta 20,30 €

Soveltuu ensisijaiseksi testiksi erityisesti tilanteissa, joissa muut testit antavat todennäköisesti väärän negatiivisen tuloksen (kuten mikrobilääkkeiden ja protonipumppuinhiihtoreiden (PPI) edeltävä käyttö, vuotava peptinen haava, atrofinen gastriitti ja MALT-lymfoma). Pienillä lapsilla (< 5-vuotiailla) testin herkkyys on matalampi. Jos serologiaa käytetään häätöhoidon onnistumisen arviointiin, tarvitaan kaksi seeruminäytettä: ennen hoitoa ja 4-6 kk hoidon jälkeen otettu seeruminäyte, jotka tutkitaan rinnakkain ja merkittävä lasku tittereissä merkitsee häätöhoidon onnistumista. Yksittäisen seeruminäytteen avulla ei myöhemminkään hoidon jälkeen voida aina vahvistaa infektion päätymistä.

97 - 100

93 - 97

Allekirjoitukset

Hilpi Rautelin
erikoislääkäri
Bakteriologian osasto
Kliinisen mikrobiologian vastuualue
puh. (09) 191 26716

Martti Vaara
professori,
vastuualuejohtaja
Kliinisen mikrobiologian vastuualue
puh. (09) 471 75822

Jakelu

Laboratoriojakelu
HUS-piirin sairaaloiden laboratoriot
Helsingin terveysasemien ylilääkärit
Helsingin ja Vantaan perusterveydenhuollon ylilääkärit
Peijaksen sairaalan lääkärit
Jorvin sairaalan ylilääkärit
Jorvin sairaalan osastot
Porvoon ylilääkärit
HUSLABin intranet-sivut
HUSLABin Internet-sivut
Ulkopuoliset asiakkaat
HUS:n kliiniset toimialat